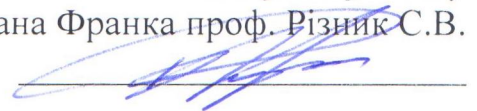

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра адміністративного та фінансового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка проф. Різнюк С.В.

«30» серпня 2022 р.

АДМІНІСТРАТИВНО ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

галузь знань **08 «Право»**

спеціальність **081 «Право»**

освітньо-професійна програма ОС Бакалавр
нормативна (обов'язкова) навчальна дисципліна
юридичний факультет

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право України» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальністю 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОС Бакалавр, 2022 р. – 23 с.

Розробники:

Решота Володимир Володимирович - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та фінансового права.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри адміністративного та фінансового права юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри адміністративного та фінансового права проф. М.М. Кобилецький

«30» серпня 2022 р.

Схвалено Вченою радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право» у межах освітньо-професійної програми ОС Бакалавр)

Протокол № 2 від «30» серпня 2022 р.

«30» серпня 2022 р.

Голова д.ю.н., проф В.М. Бурдін

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

найменування показників	галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»	обов'язкова	
		рік підготовки:	
загальна кількість годин - 90		4	4
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекцій	
тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-наукова програма ОС Магістр	16	14
		практичні (семінарські)	
		16	16
		Лабораторні	
		-	-
		самостійна робота	
		58	60
		ІНДЗ:	
вид контролю: іспит			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,8

для заочної форми навчання – 1:2

Мова навчання: українська

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: комплексна підготовка студентів-правників з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері адміністративного судочинства, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

Завдання: вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право України» є:

- з'ясувати поняття, предмет, метод та систему адміністративного процесуального права
- розмежувати поняття «адміністративний процес», «адміністративна юстиція», «адміністративне судочинство», «адміністративна процедура»
- дослідити світові моделі адміністративної юстиції
- визначити поняття та завдання адміністративного судочинства
- проаналізувати систему адміністративних судів в Україні
- вивчити питання юрисдикції та підсудності справ адміністративним судам.
- з'ясувати процесуально-правовий статус учасників адміністративного процесу
- дослідити особливості доказів і доказування в адміністративному процесі
- визначити сутність адміністративного позову та вимоги до нього
- виокремити судові рішення в адміністративних справах
- з'ясувати питання оскарження судових рішень адміністративних судів
- розкрити питання особливостей виконання судових рішень адміністративних судів

Результати навчання. У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- характеристику адміністративного процесуального права як галузі права
- світові моделі адміністративної юстиції;
- мету і завдання адміністративного судочинства;
- джерела адміністративного процесуального права;
- юрисдикцію адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ;
- підсудність та її види справ адміністративним судам;
- адміністративно-процесуальний статус учасників адміністративного процесу;
- вимоги щодо адміністративного позову та способи забезпечення позову;
- докази і порядок доказування в адміністративних справах, способи забезпечення доказів;
- можливість використання альтернативних способів вирішення адміністративних – спорів шляхом примирення сторін;

- стадії судового розгляду;
- види судових рішень в адміністративних справах;
- порядок ухвалення судових рішень;
- підстави та порядок перегляду судових рішень;
- порядок виконання судових рішень.

уміти:

- відповідати на основні теоретичні запитання теми;
- застосовувати джерела адміністративного процесуального права;
- визначати юрисдикцію адміністративних судів та підсудність адміністративних справ адміністративним судам;
- давати правову оцінку ситуаційних задач до практичних занять;

набути навиків:

- застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію;
- аргументовано висловити свою правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, судову практику, наукові джерела;
- всебічного і глибокого правового аналізу запропонованих спірних ситуацій;
- складати проекти процесуальних документів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Теоретико-правові засади адміністративного процесу в Україні

Розмежування понять «адміністративне судочинство», «адміністративний процес», «адміністративна юстиція» та «адміністративна процедура».

Моделі адміністративної юстиції: загальна характеристика.

Поняття, предмет, метод і система адміністративного процесуального права України.

Джерела адміністративного процесуального права.

Завдання адміністративного судочинства.

Співвідношення адміністративного процесу з іншими видами судового процесу.

ТЕМА 2. Засади (принципи) адміністративного судочинства

Поняття та значення засад (принципів) адміністративного судочинства.

Система засад (принципів) адміністративного судочинства. Характеристика принципів адміністративного судочинства.

Основні засади здійснення правосуддя в адміністративних судах: 1) верховенство права; 2) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; 3) гласність і відкритість судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; 4) змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі; 5) обов'язковість судового рішення; 6)

забезпечення права на апеляційний перегляд справи; 7) забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у випадках, визначених законом; 8) розумність строків розгляду справи судом; 9) неприпустимість зловживання процесуальними правами; 10) відшкодування судових витрат фізичних та юридичних осіб, на користь яких ухвалене судове рішення; 11) мова судочинства та діловодства в адміністративному процесі.

Неформалізовані принципи адміністративного процесу.

ТЕМА 3. Система адміністративних судів. Юрисдикція адміністративних судів

Система та структура адміністративних судів в Україні. Правове становище суду в адміністративному процесі.

Загальна характеристика публічно-правового спору, як предмету юрисдикції адміністративних судів. Відмінність адміністративного судочинства від цивільного і господарського судочинства.

Види публічно-правових спорів, які належать до юрисдикції адміністративних судів. Публічно-правові спори, які не розглядаються адміністративними судами.

Поняття та види адміністративної юрисдикції. Предмета, інстанційна, територіальна юрисдикція (підсудність). Підсудність кількох, пов'язаних між собою вимог. Наслідки порушення правил юрисдикції. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого.

Особливості і винятковість конституційної юрисдикції. Зміст спору про право публічне і право приватне. Проблеми розмежування юрисдикції судів. Відмінність адміністративного судочинства від кримінального судочинства.

ТЕМА 4. Учасники судового адміністративного процесу

Учасники адміністративної справи та їх види.

Сторони в адміністративному процесі. Позивач та відповідач. Процесуальна співучасть. Процесуальне правонаступництво сторін. Суб'єкт владних повноважень як сторона у справі.

Представники: ознаки та види. Документальне оформлення та зміст повноважень представників.

Треті особи: сутність та види. Процесуальне правонаступництво третіх осіб.

Органи та особи, яким законом надано право звертатися в адміністративний суд в інтересах інших осіб.

Множинність учасників адміністративної справи. Процесуальне суміщення.

Інші учасники процесу.

ТЕМА 5. Строки, судові витрати в адміністративному процесі. Докази і доказування в адміністративному процесі

Поняття та правова природа строку в адміністративному процесі.

Строки звернення до адміністративного суду.

Процесуальні строки.

Судові витрати. Судовий збір. Витрати, пов'язані з розглядом адміністративної справи.

Поняття доказу в адміністративному процесі. Засоби доказування. Забезпечення доказів. Оцінка судових доказів.

Доказування в адміністративному процесі. Особливості процесу доказування на окремих стадіях адміністративного процесу. Суб'єкти доказування. Обов'язок доказування.

ТЕМА 6. Письмові заяви в адміністративному процесі: вимоги до форми та змісту

Право на звернення до адміністративного суду.

Поняття адміністративного позову. Структура, форма і зміст адміністративного позову. Види адміністративних позовів.

Вимоги до позовної заяви.

Право на адміністративний позов. Об'єднання і роз'єднання адміністративних позовів.

Зустрічний позов.

Забезпечення позову.

Рішення суду за результатами оцінки позовної заяви.

Електронний суд.

ТЕМА 7. Зміст і форми провадження в адміністративному процесі.

Провадження в адміністративному суді першої інстанції

Стадії адміністративного процесу.

Види адміністративних справ: малозначна, складна, термінова, типова, зразкова.

Форми адміністративного процесу.

Загальне позовне провадження. Підготовче провадження. Підготовка справи до судового розгляду. Попереднє судове засідання. Примирення сторін під час підготовчого провадження. Судові рішення за наслідками підготовчого провадження. Розгляд адміністративної справи у судовому засіданні. Судові дебати.

Спрощене позовне провадження. Розгляд і вирішення справи у судовому засіданні. Письмове провадження. Участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції.

ТЕМА 8. Судові рішення та порядок їх оскарження в адміністративних справах. Особливості апеляційного і касаційного оскарження

Поняття та види судових рішень в адміністративних справах. Законність і обґрунтованість судового рішення.

Порядок ухвалення судових рішень, їх форма.

Повноваження суду при вирішенні справи. Залишення позовної заяви без розгляду. Зупинення та поновлення провадження у справі. Закриття провадження у справі.

Зміст рішення і ухвали. Окремі ухвали суду. Додаткове судове рішення. Роз'яснення судового рішення.

Право на апеляційне оскарження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судове рішення.

Право на касаційне оскарження. Порядок і строки касаційного оскарження. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судове рішення.

Особливості виконання судових рішень адміністративних судів. Судовий контроль за виконанням судового рішення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	у с ь о г о	у тому числі					у с ь о г о	у тому числі				
		л	п	ла б	і н д	с.р.		л	п	л аб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теоретико-правові засади адміністративного процесу в Україні	10	2	2			6	9	1	2			6
Засади (принципи) адміністративного судочинства	10	2	2			6	9	1	2			6
Система адміністративних судів. Юрисдикція адміністративних судів	14	2	2			10	14	2	2			10
Учасники судового адміністративного процесу	11	2	2			7	11	2	2			7
Строки, судові витрати в адміністративному процесі. Докази і доказування в адміністративному процесі	12	2	2			8	12	2	2			8
Письмові заяви в адміністративному процесі: вимоги до форми та змісту	11	2	2			7	12	2	2			8

Зміст і форми провадження в адміністративному процесі. Провадження в адміністративному суді першої інстанції	12	2	2			8	12	2	2			8
Судові рішення та порядок їх оскарження в адміністративних справах. Особливості апеляційного і касаційного оскарження	10	2	2			6	11	2	2			7
Усього годин	90	16	16			58	90	14	16			60

Лекційний курс (денна - 16 год., заочна – 14 год.)

№ з/п	назва теми	кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретико-правові засади адміністративного процесу в Україні	2	1
2	Засади (принципи) адміністративного судочинства	2	1
3	Система адміністративних судів. Юрисдикція адміністративних судів	2	2
4	Учасники судового адміністративного процесу	2	2
5	Строки, судові витрати в адміністративному процесі. Докази і доказування в адміністративному процесі	2	2
6.	Письмові заяви в адміністративному процесі: вимоги до форми та змісту	2	2
7.	Зміст і форми провадження в адміністративному процесі. Провадження в адміністративному суді першої інстанції	2	2
8.	Судові рішення та порядок їх оскарження в адміністративних справах. Особливості апеляційного і касаційного оскарження	2	2
	Разом	16	14

Практичні заняття (денна - 16 год., заочна – 16 год.)

№ з/п	назва теми	кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретико-правові засади адміністративного процесу в Україні	2	2
2	Засади (принципи) адміністративного судочинства	2	2

3	Система адміністративних судів. Юрисдикція адміністративних судів	2	2
4	Учасники судового адміністративного процесу	2	2
5	Строки, судові витрати в адміністративному процесі. Докази і доказування в адміністративному процесі	2	2
6.	Письмові заяви в адміністративному процесі: вимоги до форми та змісту	2	2
7.	Зміст і форми провадження в адміністративному процесі. Провадження в адміністративному суді першої інстанції	2	2
8.	Судові рішення та порядок їх оскарження в адміністративних справах. Особливості апеляційного і касаційного оскарження	2	2
	Разом	16	16

Самостійна робота (денна - 58 год., заочна – 60 год.)

№ з/п	назва теми	кількість годин	
		денна	заочна
1	Теоретико-правові засади адміністративного процесу в Україні	6	6
2	Засади (принципи) адміністративного судочинства	6	6
3	Система адміністративних судів. Юрисдикція адміністративних судів	10	10
4	Учасники судового адміністративного процесу	7	7
5	Строки, судові витрати в адміністративному процесі. Докази і доказування в адміністративному процесі	8	8
6.	Письмові заяви в адміністративному процесі: вимоги до форми та змісту	7	8

7.	Зміст і форми провадження в адміністративному процесі. Провадження в адміністративному суді першої інстанції	8	8
8.	Судові рішення та порядок їх оскарження в адміністративних справах. Особливості апеляційного і касаційного оскарження	6	7
	Разом	58	60

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, «ділові ігри», інтерактивні методики, підготовка та презентація есе.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Знання та навички студентів, отримані при засвоєнні навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право України», оцінюються за рейтинговою системою.

Форми поточного контролю включають: оцінювання виконання домашніх самостійних завдань, есе, письмових та контрольних робіт, виконаних під час практичних занять.

Студент може отримати максимально 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт на практичних заняттях.

Неготовність до заняття або незадовільна відповідь (розв'язання) задачі також підлягають відповідній оцінці і студенту виставляється «0» балів. Отримані у такому разі «0» балів потребують відпрацювання та оцінка, одержана під час відпрацювання враховуються при визначенні середнього балу поточної успішності.

Формою підсумкового контролю знань та навичок студентів по дисципліні є іспит, на якому результати їх навчальної роботи оцінюються за весь період вивчення дисципліни за 50 – бальною шкалою. Іспит проводиться в усній формі.

За результатами вивчення дисципліни при складанні іспиту студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за поточну успішність і оцінки за іспит.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТУ

Розподіл балів, які отримують студенти для екзамену

Поточна успішність	Іспит	Сума
T1-T8	T1-T8	
50	50	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

оцінка в балах	оцінка ECTS	визначення	екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
81-89	B	дуже добре	добре
71-80	C	добре	
61-70	D	задовільно	задовільно
51-60	E	достатньо	
до 51	FX	незадовільно з правом перездачі	незадовільно

до 51	F	незадовільно без права перездачі	
-------	---	--	--

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набути знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні предмету.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Решота Н.В. Адміністративне процесуальне право України. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2022. URL: law.lnu.edu.ua/departments/financial-law

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. (зі змінами)
3. Господарсько-процесуальний кодекс
4. Кримінально-процесуальний кодекс України
5. Цивільний процесуальний кодекс України
6. Закон України «Про Конституційний Суд України» // Відомості Верховної Ради України. – 2017
7. Закон України «Про судоустрій і статус суддів»
8. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006р. // Відомості Верховної Ради України. – 2006. - № 30.. – Ст.260.
9. Закон України «Про доступ судових рішень» від 22 грудня 2005 р.// Урядовий кур'єр. – 18 квітня 2006 р.

Базова:

- 10.Адміністративне судочинство: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломoeць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
- 11.Адміністративне судочинство України: Підручник / О. М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.]; За заг. ред. О. М. Пасенюка. — К.: Юрінком Інтер, 2009.
- 12.Административное право зарубежных стран: Учебник /Под ред. А.Н. Козырина и М.А. Шматовой. – М.: Спартак, 2003.
- 13.Адміністративний процес: загальна частина (Федеративна Республіка Німеччини, Україна): Наук.-практ.посібник /Манн Томас, Мельник Р., Бевзенко В., Комзюк А.; пер.та адапт.з нім. Мельник Р.; за заг.ред.Бевзенка В. – К.: алеута, 2013. – 308 с.
14. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник / М.І. Смокович, В.М. Бевзенко. Київ: Дакор, 2022. 1256 с.
- 15.Адміністративний процес України: Навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник/. – К.: Прецедент, 2007. – 531с.
- 16.Адміністративне процесуальне право України: навчально-методичний посібник / І.О. Картузова, Д.А. Козачук, А.Ю. Осадчий, Г.М. Сарibaєва. – Одеса: Фенікс, 2016. – 400 с.
- 17.Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика. Монографія /За заг.ред.С.В.Ківалова, Л.Р.Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392с.
- 18.Адміністративне судочинство: навч.посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зеленська та ін.; за аг. ред.. Н.Б. Писаренко. Х.: Право, 2016. – 312с.
- 19.Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / Автори-упорядники І.Б.Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003.
- 20.Адміністративний процес: загальна частина (ФРН, України) /Манн Т., Мельник Р., Бевзенко В., Комзюк А./: Науково-практичний посібник. (за аг. ред.. Бевзенка В.). – К., 2013.

21. Актуальні проблеми застосування Цивільного процесуального кодексу та Кодексу адміністративного судочинства / Тези доповідей та наукових повідомлень учасників науково-практичної конференції (25-26 січня 2007р.). – Харків, 2007.
22. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
23. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: У 2-х т. / За заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К.: Книги для бізнесу, 2007.
24. Куйбіда Р.О. Реформування правосуддя в Україні: стан і перспективи. – К.: Атіка, 2004.
25. Кузьменко О.О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: Монографія. – К.: Атіка, 2005.
26. Основи адміністративного судочинства / Навч. посібник / За заг. редакцією Александрової Н.В., Куйбіди Р.О. – К.: Конус-Ю, 2006.
27. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права / Навч. посібник / За заг. редакцією Куйбіди Р.О., Шишкіна В.І. – К.: Старий світ, 2006.- 576с.
28. Пасенюк О. Становлення адміністративної юстиції в Україні та адміністративне право // Право України. – 2005. - №7.
29. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2003.
30. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики. – К.: Конус-Ю, 272 с.
31. Педько Ю.С. Становлення адміністративної юстиції України: Монографія. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. – 208 с.
32. Проблеми теорії та практики адміністративної юстиції: зб.наук.статей/ Смокович М.І., Цуркан М.І., Перепелюк В.Г. та ін.. – К.: Юрінком Інтер, 2012.С.384.
33. Стефанюк В.С. Судовий адміністративний процес. – Харків: «КОНСУМ», 2003.
34. Юшкевич О. Г. Основи адміністративного судочинства: навчально-тренінговий посібник / О.Г. Юшкевич, Р.С. Мельник. – Х. : НікаНова, 2012. – 266 с.

Судова практика:

1. Рішення Конституційного Суду України щодо конституційності ч.1.ст.143 Конституції України, п. «а», «б», «в», «г» ст.12 Земельного кодексу України, п.1ч.1.ст.17 КАС України від 1 квітня 2010р.
2. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 06.03.2008. «Про практику застосування адміністративними судами окремих положень КАС України під час розгляду адміністративних справ».
3. Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 06.03.2008. «Про практику застосування адмінсудами окремих положень КАС України під час розгляду адміністративних справ»

4. Постанова Пленуму ВАС України від 20.05.2013, №8 «Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів» //http://www.vasu.gov.ua/laws/
5. Постанова Пленуму ВАСУ від.11.2013 № 15 Про практику застосування адміністративними судами положень Кодексу адміністративного судочинства України під час розгляду спорів щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом
6. Постанова вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.03.2013. №3. «Про деякі питання юрисдикції загальних судів та визначення підсудності цивільних справ»
7. Узагальнення судової практики ВАС України «Про практику застосування окремих приписів Кодексі адміністративного судочинства України» від 06.08.2008 р. //htt//www.vasu.gov.ua/laws/

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України - www.rada.gov.ua
2. Судова влада - <http://court.gov.ua>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua>

ПАКЕТ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ
спеціального курсу «Адміністративне судочинство»

1. Виберіть правильну відповідь:

Вкажіть відповідь, у якій правильно вказане завдання адміністративного судочинства:

1. справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів захист прав, свобод та інтересів виключно фізичних осіб у сфері публічно-правових відносин;
2. справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів захист прав та інтересів органів місцевого самоврядування у сфері публічно-правових відносин;
3. справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів захист прав та інтересів об'єднань громадян у сфері адміністративно-правових відносин;
4. справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб захист прав та інтересів політичних партій у сфері адміністративно-правових відносин;
5. справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

2. Вкажіть значення поданої правової дефініції:

Правовідносини, що складаються під час здійснення адміністративного судочинства – це.....

3. Вкажіть значення поданої правової дефініції:

Письмове рішення суду апеляційної або касаційної інстанції в адміністративній справі, у якому вирішуються вимоги апеляційної чи касаційної скарги – це

4. Виберіть правильну відповідь:

Учасниками справи є:

1. суб'єкт владних повноважень; 2) відповідач; 3) фізична особа, права, свободи чи законні інтереси якої порушені; 4) експерт з питань права; 5) адміністративний суд.

5. Виберіть правильну відповідь:

Рішення суду першої інстанції, в якому вирішуються позовні вимоги - це:.....

1. припис; 2. рішення суду; 3. постанова; 4. ухвала; 5. вирок.

6. *Виберіть правильну відповідь:*

Кожна особа має право в порядку, встановленому Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист шляхом:

1. визнання неконституційним нормативно-правового акта чи окремих його положень;
2. визнання суб'єкта владних повноважень винним у вчиненні адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією;
3. визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій;
4. визнати посадову особу органу публічної влади такою, що не відповідає займаній посаді;
5. стягнути із суб'єкта владних повноважень матеріальну і моральну шкоду, завдану протиправними діями.

7. *Виберіть правильну відповідь:*

Предметом адміністративного судочинства є:

1. публічно-правовий спір;
2. приватно-правовий спір;
3. цивільно-правовий спір;
4. справа про адміністративне правопорушення;
5. майновий спір.

8. *Виберіть правильну відповідь:*

Основними засадами (принципами) адміністративного судочинства є:.....

1. обов'язковість постанов суду;
2. добросовісність учасників судового процесу;
3. добросовісність при здійсненні адміністративного судочинства;
4. розумність строків розгляду справи судом;
5. обґрунтованість прийнятих судом рішень.

9. *Виберіть правильну відповідь:*

Вкажіть відповідь, у якій правильно вказано вид адміністративної справи, що належить до підсудності місцевих загальних судів як адміністративних:

.....

1. адміністративні справи, у яких однією зі сторін є районна державна адміністрація;
2. усі адміністративні справи з приводу рішення суб'єкта владних повноважень у справі про притягнення до адміністративної відповідальності;
3. адміністративні справи, у яких однією зі сторін є посадова особа місцевого самоврядування;
4. адміністративні справи, у яких однією зі сторін є орган влади Автономної Республіки Крим;

5. адміністративні справи, у яких однією зі сторін є посадова юридичної особи публічного права.

10. Виберіть правильну відповідь:

Вкажіть, до підсудності якого суду належить розгляд адміністративної справи за позовом мешканця міста Львова, місце проживання якого знаходиться у Галицькому районі до Кабінету Міністрів України з приводу оскарження Постанови про зниження рівня соціальних виплат (знаходиться у Печерському районі м. Києва).

1. Галицького районного суду м. Львова;
2. Львівського окружного адміністративного суду;
3. Окружного адміністративного суду, територіальна юрисдикція якого поширюється на м. Київ;
4. Верховного Суду України;
5. Вищого адміністративного суду України.

11. Виберіть правильну відповідь:

У справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони:.....

1. на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначених посадовою інструкцією і наказом безпосереднього керівника;
2. доцільно;
3. безсторонньо (неупереджено);
4. добросовісно;
5. раціонально.

12. Вкажіть правильну відповідь (вкажіть строк):

Касаційна скарга на судові рішення подається протягом / _____ /, з дня його проголошення.

13. Вкажіть правильну відповідь:

Адміністративні справи про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності розглядаються та вирішуються:

1. місцевим загальним судом як адміністративним судом;
2. окружним адміністративним судом;
3. апеляційним адміністративним судом;
4. Верховним Судом як судом першої інстанції;
5. Вищим адміністративним судом.

Задачі:

1. Судді місцевого суду звернулися до суду із позовом, у якому просять стягнути на свою користь втрати частини заробітної плати, пов'язані з утриманням податку відповідно до Закону України «Про податок з доходів

фізичних осіб» на користь. Свої позовні вимоги позивачі обґрунтовують тим, що протягом 2004-2006 років з нарахованої позивачам заробітної плати було отримано податок з доходів фізичних осіб. Оскільки судді відповідно до Указу Президента України від 10.07.1995р. №584/95 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту» звільнені від сплати прибуткового податку, то утримані з нарахованої позивачам заробітної плати відповідні суми підлягають стягненню на користь останніх. Протягом 2004-2006 років жодні зміни до кошторису відповідного місцевого суду стосовно компенсації втрати частини заробітку суддів від сплати податку не вносились, що не забезпечило належний рівень оплати праці суддів та призвело до зменшення фактично отриманої позивачами заробітної плати.

*Хто є сторонами і третіми особами у цій справі?
(Ухвала ВАСУ від 10 липня 2008 року).*

2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Лазурне узбережжя» звернулось до суду з позовом до Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю, в якому просить зобов'язати відповідача продовжити дію дозволу на виконання будівельних робіт від 22.03.2005 р. №156/05. У ході розгляду справи суд встановив, що:

1) відповідно до ст. 29 Закону України «Про планування і забудову територій», Положення про державний архітектурно-будівельний контроль, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1993 р. № 225, та Положення про порядок надання дозволу на виконання будівельних робіт, затвердженого наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 05.12.2000 р. № 273, повноваження надавати дозвіл на виконання будівельних робіт або відмови у наданні такого дозволу надано Інспекціям державного архітектурно-будівельного контролю;

2) згідно з довідкою Головного управління статистики в Одеській області від 21.09.2006 р. №01-02-114-2682 та Положення про інспекцію державного архітектурно-будівельного контролю, яке затверджене наказом начальника Управління архітектури та містобудування Виконавчого комітету Одеської міської ради, Інспекція не є юридичною особою і діє у складі Управління архітектури та містобудування Виконавчого комітету Одеської міської ради.

*Кого слід віднести до належного відповідача (-ів) у цій справі?
(Ухвала ВАСУ від 17 квітня 2007 року)*

3. Гриценко В.Г. звернувся із позовом до інспекції державного архітектурно-будівельного контролю Кіровоградської міської Ради про визнання протиправною її бездіяльності, яка, на думку позивача, полягала у ненаданні йому дозволу на виконання будівельних робіт по реконструкції нежиле приміщення, вбудованого в житловий будинок по вул. Дзержинського, 35, площею 29,7 м. кв. під стоянку для легкового автомобіля із влаштуванням окремого в'їзду з вул. Дзержинського. Під час судового розгляду справи було виявлено, що рішенням

Ленінського районного суду м. Києва від 19 січня 2005 року, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Кіровоградської області, був задоволений позов Даценка В.В. до Гриценка В.Г. про усунення перешкод у користуванні житлом та відшкодування моральної шкоди. Підставою для цього, відповідно до цього рішення суду, стало проведення будівельних робіт без відповідного дозволу місцевої інспекції державного архітектурно-будівельного контролю та те, що отвір гаражних воріт виконано з порушенням будівельних норм.

Чи необхідно Даценка В.В. залучати до участі у цій справі. Якщо так, то у якій якості? (Ухвала ВАСУ від 15 грудня 2005 року)

4. Донецький апеляційний адміністративний суд на підставі п.1 частини першої ст.205 КАС України постановив ухвалу від 25 липня 2012 р. про залишення рішення місцевого суду про відмову у задоволенні позову ОСОБА до Донецької дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» про протиправну відмову в задоволенні запиту на інформацію (ненадання копії наказу про ліквідацію вузла поштового зв'язку, інших документів, пов'язаних із ліквідацією цього вузла, інформації про передачу приміщення та іншого майна, що належало відділенню, фізичній чи юридичній особі) та зобов'язання відшкодувати завдану моральну шкоду суди.

1. *Чи правомірним є рішення Донецького апеляційного адміністративного суду? Чи відноситься Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» до розпорядників публічної інформації? ((Узагальнення судової практики ВАС України) //http://www/vasu.gov.ua/laws/)*